

ADVIES

Beleidsnota's Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

Op 26 oktober 2009 diende minister Philippe Muyters zijn beleidsnota's Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport in bij het Vlaams Parlement. In deze beleidsdocumenten geeft de minister de grote strategische keuzen en opties van het beleid op de drie beleidsdomeinen voor de duur van de regeerperiode weer. De Vlaamse Jeugdraad adviseert op deze nota vanuit het perspectief van kinderen, jongeren en hun organisaties.

VLAAMSE JEUGDRAAD	
4 november 2009	ADVIES 09/23

Beleidsnota's Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

De Vlaamse Jeugdraad in vergadering op 4 november 2009 onder voorzitterschap van Stijn Jacobs en waarbij aanwezig waren:

Tim Barbaix, Dagmar Beernaert, Hakim Benichou, Lies Corneillie, Joris De Bleser, Lieke De Jans, Kara Eestermans, Kwinten Fort, Helen Henriouille, Nele Van Gils, Koen Verbruggen, Caroline Verschueren

Brengt *unaniem* het volgende advies uit:

1. Situering

Op 26 oktober 2009 diende minister Philippe Muyters zijn beleidsnota's Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport in bij het Vlaams Parlement. In deze beleidsdocumenten geeft de minister de grote strategische keuzen en opties van het beleid op de drie beleidsdomeinen voor de duur van de regeerperiode weer. De nota is de weergave van de visie van de functioneel bevoegde minister en vormt de basis van een debat in het Vlaams Parlement. In voorkomend geval zullen de uitvoeringsmaatregelen, daar waar nodig, ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering of het Vlaams Parlement worden voorgelegd.

De Vlaamse Jeugdraad adviseert op deze nota vanuit het perspectief van kinderen, jongeren en hun organisaties. Dit advies is gebaseerd op eerdere adviezen en het memorandum van de Vlaamse Jeugdraad naar aanleiding van de Vlaamse verkiezingen¹. Met dit advies wil de Vlaamse Jeugdraad een adviserende bijdrage leveren aan de vormgeving van het beleid van minister Muyters op de domeinen Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport.

2. Adviespunten bij doelstellingen en acties

BELEIDSNOTA WERK

Managementsverklaring en omgevingsanalyse

Minister Muyters maakt een aantal conclusies op basis van objectieve cijfers die vergelijkbaar zijn in de hele Europese Unie. Volgens ons net iets te voorbarige conclusies. De minister baseert zich op het feit dat de jongerenwerkloosheid in Vlaanderen met 10.5% beduidend beter is dan het Europese gemiddelde van 16% en concludeert daarmee dat jongerenwerkloosheid niet zijn prioriteit zal worden. Dit wordt ook nog bevestigd in een artikel met de minister in de Metro –Job Magazine².

¹ Adviezen en memoranda via www.vlaamsejeugdraad.be

² Metro 16/10/'09 'Vlaanderen moet weer sexy worden'

“Vlaanderen heeft een jongerenwerkloosheid van 10.5%, ver onder het Europees gemiddelde van 16%. Werkloosheid bij ouderen is een ander paar mouwen. Op dat vlak doen we het veel slechter dan de rest van Europa. Dat wordt mijn prioriteit en vraagt toch wel een andere aanpak dan de jongeren.”

Cijfers van de VDAB³ van september 2009 tonen aan dat de jongerenwerkloosheid met 29.4% gestegen is, terwijl de werkloosheid bij ouderen (>= 50 jaar) met 10.7% gestegen is. De Vlaamse Jeugdraad vindt dit toch alarmerend en hoopt dan ook dat de minister vooralsnog een prioriteit maakt van jongerenwerkloosheid en dit niet zomaar een stille dood sterft als een van de paragrafen uit de beleidsnota.

2.5. Bestrijden van jeugdwerkloosheid, versterken van de werkzaamheid bij jongeren

De thematiek van jeugdwerkloosheid komt met de economische crisis pijnlijk snel terug centraal te staan op de beleidsagenda. We adviseren het dan ook positief dat de bestrijding ervan wordt opgenomen in de beleidsnota Werk. Toch adviseren we, net zoals hierboven vermeld, om hiervan een prioriteit te maken binnen het beleiddomein Werk.

Volgende acties worden door de minister genomen om de jongerenwerkloosheid te bestrijden:

- snelle activering en begeleiding van schoolverlaters versterken door het systeem van wachttijd en wachttuitkeringen te herbekijken;
- systemen van deeltijds leren en werken en alternerend leren versterken;
- in alle niveaus van het onderwijs relevante praktijkervaring verder opbouwen;
- de begeleiding en activering versterken van vroegtijdige schoolverlaters.

Een concrete uitwerking van deze acties vinden we niet direct terug in de beleidsnota. Daarom geven we graag nog enkele belangrijke punten mee opdat deze zeker niet vergeten worden in het beleid rond jongerenwerkloosheid.

We zijn blij dat het systeem over afwisselend leren en werken wordt versterkt. Deze manier om onderwijs en werk te combineren is voor een hele groep jongeren een kans om toch nog een diploma te halen. We hopen wel dat er werk gemaakt wordt van de communicatie over het nieuwe landschap leren en werken en dit op jongerenmaat. Naast de jongeren moeten ook leerkrachten, jeugdhulpverleners en CLB's goed op de hoogte worden gebracht van de verschillende mogelijkheden. We vragen ook voldoende aandacht voor de meest kwetsbare groepen jongeren.⁴

Ook zijn we verheugd dat de minister spreekt over het kunnen opbouwen van relevante praktijkervaring in alle niveaus van het onderwijs. We hopen dan ook dat de minister genoeg stimulansen geeft aan de bedrijfssectoren om genoeg werkplaatsen te voorzien. Voldoende aanbod geeft jongeren de kans een werkplaats te kiezen die aansluit bij hun interesses en hun leercomponent.

³ <http://vdab.be/trends/>

⁴ Advies 0807 leren en werken

2.10. Versterking partnerschap werk-onderwijs

We adviseren de aangegeven acties als positief, maar hopen dat deze samenwerking tweerichtingsverkeer zal zijn. Dat dus ook werkgevers duidelijk op de hoogte zijn wat er binnen het onderwijs wordt aangeleerd zodat er geen moeilijkheden ontstaan in de communicatie en begeleiding van de jongere.

2.11. Versterking partnerschap werk-welzijn

De minister wil werk maken van geïntegreerde werk-welzijntrajecten door o.a. samenwerking tussen OCMW's en VDAB. Vanuit jongerenperspectief adviseren we dit positief aangezien jeugdwerkloosheid vaak een samenloop is van verschillende problemen bij de jongeren (huisvesting, psychisch en fysisch welbevinden, mobiliteit, ...).

3.1.2. Een ruime betrokkenheid van stakeholders

Middenveldorganisaties en eigen organisaties van kansengroepen zullen op structurele basis worden betrokken bij de beleidsvoering en het uitwerken van een geïntegreerde arbeidsmarktvisie. Jongeren kunnen niet ontbreken in deze visie: de economie terug op de rails krijgen is een zaak van jong en oud. We adviseren daarom bijzondere aandacht om organisaties van jonge mensen, waaronder de Vlaamse Jeugdraad, hierbij te betrekken.

3.3.2 Werkbaar werk

We juichen de voorgestelde actie toe, want jongeren komen vaker terecht in minder kwaliteitsvolle jobs, zeker als starter. We vinden het wel jammer dat de minister niet verwijst naar interimarbeid. Jongeren vinden deze jobs vaak minder kwalitatief door de typische onzekerheid en tijdelijkheid. Daarnaast vragen we aandacht voor voldoende vergoeding voor het werkdeel bij afwisselend leren en werken, de combinatie van werk en privéleven, jobmobiliteit, mogelijkheden tot loopbaanonderbreking en vlotte herintredingsmogelijkheden.

3.3.3. Een duurzaam HR-beleid in bedrijven en organisaties

Een bijzonder aandachtspunt in het HR-beleid van ondernemingen vormt de uitdaging om oudere werknemers aan de slag te houden. Dit vereist volgens de minister een leeftijdsbewust personeelsbeleid. We gaan hiermee akkoord maar adviseren hierbij ook aandacht voor de ontwikkeling van jonge werknemers via dialoog tussen jonge en oude werknemers, mentorships, jobcoaching, levenslang leren, ...

3.4.1. Versterkt activeringsbeleid: Een sluitend maatpak

Het sluitend maatpak heeft tot doel om via een meer gedifferentieerd begeleidingsmodel voor werkzoekenden te komen tot een efficiëntere aanpak van de werkloosheid. We adviseren deze aanpak positief, maar we hopen dat de minister de belofte voor een individuele kwalitatieve begeleiding ook zal kunnen waarmaken met de besparingen op til.

3.4.4 Van resultaatgerichte opleidings- en tewerkstellingsmaatregelen naar een Vlaams doelgroepenbeleid

De Vlaamse Jeugdraad hoopt dat de vooropgestelde vereenvoudiging van de opleidings- en tewerkstellingsmaatregelen niet ten koste van jongeren gaat. Tewerkstellingsmaatregelen van de vroegere minister van Werk hebben hun vruchten afgeworpen, waarom zouden we dan plots

stoppen met deze maatregelen? In de matrix voor de hervorming zien we geen enkele maatregel voor jongeren.

3.5 Bestrijden van jeugdwerkloosheid, versterken van de werkzaamheid bij jongeren

We zijn blij te lezen dat er nagedacht wordt over hoe je de jongeren het best kan bereiken. Vindplaatsgerichte methodieken en wijkgebonden promotiecampagnes vinden we ook lovenswaardige initiatieven. We adviseren wel dat de minister erover waakt dat deze initiatieven op maat van samen met jongeren gebeuren: in jongerentaal (niet te technisch, gericht uitnodigen, jongerencommunicatiekanalen gebruiken, aangepaste lay-out), divers, laagdrempelig en veelvuldig vindbaar.

3.6.1. Competenties versterken en loopbanen actief ondersteunen

De beleidsnota legt een sterke focus op de erkenning van beroepservaringen. Maar nog voor hun beroeploopbaan doen vele jonge mensen waardevolle competenties op als vrijwilliger binnen het verenigingsleven, naast het onderwijs. We adviseren om de erkenning hiervan te stimuleren op de arbeidsmarkt. Dit kan o.a. binnen de Vlaamse Kwalificatiestructuur. Zowel de ministers van Cultuur als Jeugd/Onderwijs hebben dit opgenomen in hun beleidsnota's. We adviseren op dit vlak een samenwerking, bv. binnen het Vlaams Jeugdbeleidsplan.

BELEIDSNOTA RUIMTELIJKE ORDENING

Algemeen

De minister wil een beleid uitwerken dat inspeelt op de verschillende behoeftes van generaties, bevolkingsgroepen en stakeholders, met participatie van de burger. De Vlaamse Jeugdraad adviseert om ook met de behoeftes van jongeren rekening te houden en zo jonge mensen en hun organisaties participatiemogelijkheden te bieden.

In de beleidnota Jeugd van minister Smet lezen we een strategische doelstelling die jongeren fysieke ruimte wil geven. Hij gaat het engagement aan om met de minister van Ruimtelijke Ordening samen te werken om de inrichting van de ruimtelijke ordening kindvriendelijker te maken. Maar een engagement van de minister van Ruimtelijke Ordening vinden we niet terug in deze beleidsnota.

3.1.1. Investeren creatieve steden voor wonen, werken en cultuur

De minister ziet hier uitdagingen voor bedrijven, wonen en welzijnelementen. We adviseren om ook speelruimte hierbij expliciet op te nemen, want in heel wat steden vergroent de populatie, bovendien hechten inwoners van steden heel wat belang aan voldoende (speel)ruimte om er te blijven wonen.

3.1.3. Een sterke en kwalitatieve open ruimte met natuur en bos

De minister wil meervoudig ruimtegebruik en verweving van functies ontwikkelen. De Vlaamse Jeugdraad adviseert dit positief. Recreatief medegebruik biedt mogelijkheden om aantrekkelijke speelruimtes te voorzien voor kinderen en jongeren.

De minister wil onderzoeken hoe extra rechtszekerheid kan worden geboden aan zonevreemde toeristisch-recreatieve constructies. De Vlaamse Jeugdraad vindt dit uiterst waardevol gezien het

belang voor zonevreemde jeugdverblijven. We vragen de minister van Ruimtelijke Ordening een om een voortzetting van zijn engagement voor het actieplan jeugdverblijven en het bijhorende afwegingskader. De Vlaamse Jeugdraad wil samen met de jeugdsector en de Vlaamse Regering op zoek naar een definitieve oplossing.

3.5. Uitvoeren van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en de opbouw van beleid voor de lange termijn

De minister zal het RSV uitvoeren en starten met de opbouw van een beleid voor de lange termijn. De Vlaamse Jeugdraad adviseert om kinderen en jongeren te beschouwen als belangengroep in dit denkproces en biedt hiervoor graag zijn medewerking aan.

OD3: Evaluatie van de structuurplanning en van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen I

De minister geeft aspecten aan die onderzocht moeten worden, waaronder de evaluatie van volwaardige participatie, een goede rechtszekerheid voor alle partijen, het borgen van het algemeen belang en een beroepsmogelijkheid. De Vlaamse Jeugdraad vindt het goed dat de minister dit zal evalueren en adviseert een optimalisering van deze zaken betreffende de bruikbaarheid voor jonge mensen.

OD 6 Garanderen van groen in steden

De minister geeft aan dat op een afgewogen wijze groene ruimtes in de stad, de speelbossen en stadsrandbossen toegankelijk gemaakt worden vanuit het oogpunt de levenskwaliteit in de steden te verhogen. Dit is positief, alsook de samenwerking met de minister van Leefmilieu en Natuur.

OD 10 Verder inzetten op functionele verweving

We lezen dat ten aanzien van toeristisch-recreatief neven- of medegebruik van het platteland, inspanningen zullen moeten gebeuren die de toegankelijkheid en kwaliteit verhogen. We adviseren dit positief aangezien recreatief medegebruik heel wat mogelijkheden biedt voor kinderen, jongeren en hun speelruimte.

4.3.5. Ruimtelijk beleid gericht op duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit

Een kwalitatieve inrichting van de ruimte is het resultaat van een grondige afstemming aan verwachtingen en ervaringen van de gebruikers van die ruimte, nu en in de toekomst. Op basis hiervan adviseert de Vlaamse Jeugdraad om ook de jonge doelgroep te betrekken in het ruimtelijke orderingsverhaal. Zij ervaren de ruimte op hun eigen manier en daaruit kunnen planners, ontwerpers en beleidsmakers veel opsteken.

OD 16 Ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid garanderen bij het beheer van de ruimte

De minister zal nagaan of er publicaties nodig zijn rond aspecten van kwaliteitsvol omgaan met de ruimte. We adviseren om een publicatie te maken 'hoe een openbare ruimte inrichten waar iedereen (kinderen, jongeren, volwassenen, senioren, ...) een plek heeft'. Dit sluit aan bij het concept 'multifunctioneel omgaan met de open ruimte'. Bovendien zou hierin de ruimtelijke kwaliteit, beschreven als de maatschappelijke waardering van de ruimte, van de verschillende doelgroepen aan bod kunnen komen.

OD 17 Het partnerschapmodel verder uitbreiden

De Vlaamse Jeugdraad adviseert positief op dit model, maar adviseert om hierbij expliciet kinderen, jongeren en hun organisaties te beschouwen als partner.

OD 22 'het evalueren van de inspraak- en beroepsmogelijkheden'

Dit is een waardevolle doelstelling, omdat we merken dat jonge mensen als belangengroep in deze procedures niet altijd hun weg vinden. We adviseren dan ook om de communicatie naar deze doelgroep grondig te evalueren.

BELEIDSNOTA SPORT

1.2. Stimuleren, implementeren en evalueren van innovatieve sportconcepten

In het kader van het participatiedecreet zullen de lopende proeftuinen sport geëvalueerd worden. De Vlaamse Jeugdraad biedt hiervoor zijn adviserende input aan.

1.3. Kinderen en jongeren stimuleren tot bewegen en sporten

We adviseren positief op de aandacht voor het concept Brede School en de samenwerking met de minister van Jeugd in het kader van het Vlaams Jeugdbeleidsplan.

We adviseren ook om binnen het sportbeleid bijzondere aandacht te besteden aan de inspraak van jonge mensen bij de uitwerking van beleidsmaatregelen. Dit ontbreekt voorlopig echter in de beleidsnota Sport.

2.1. Het Sport voor Allen-beleid bestendigen en de lokale besturen begeleiden bij de uitvoering ervan

We ondersteunen het belang van meer en hoger sportgekwalficeerde jeugdsportbegeleiders en jeugdsportcoördinatoren.

Wat we in dit punt wel missen, is de verwijzing naar Buurtsport. We adviseren om het concept een duidelijkere plaats te geven binnen het sportbeleid.

2.7 Het aanbod sportkaderopleidingen door de Vlaamse Trainerschool (VTS) kwantitatief en kwalitatief verder uitbouwen

Einde 2009 wordt er gestart met de organisatie van een basismodule Jeugdsportcoördinator om zo de kwaliteit van de jeugdwerking in de sportclubs te verhogen. We juichen dit initiatief toe, maar het zou ons het gemiste kans lijken dat de sportsector hier niet over het muurtje zou kijken naar de jeugdsector. De jeugdsector heeft immers veel ervaring met pedagogische methodieken.

3.4. Ethisch verantwoord sporten promoten

We adviseren een structurele bijzondere aandacht voor ethiek in de jeugdsport. We vragen ons wel af in welke verhouding deze actie staat met de reeds bestaande Panathlon verklaring.

6.6. Het sportinfrastructuurbeleid vraagt een beleidsdomein-overschrijdende aanpak

Naast de sportclubs ervaren ook individuele jongeren en jeugdverenigingen een tekort aan ruimte voor spelen en (andersgeorganiseerde) sporten. We adviseren een samenwerking met de minister van Jeugd om gemeenschappelijk gebruik mogelijk te maken.

3. Samenvatting

Werk

De Vlaamse Jeugdraad is niet tevreden met de beleidsnota Werk. Het leek ons een logische keuze om in tijden van crisis expliciet te kiezen voor jongeren. De werkloosheidscijfers tonen duidelijk aan dat van het bestrijden van jeugdwerkloosheid een prioriteit moet gemaakt worden.

We adviseren wel positief over:

- de versterking van snelle activering en begeleiding van schoolverlaters door het systeem van wachttijd en wachtuitkeringen te herbekijken;
- de versterking van de systemen van deeltijds leren en werken en alternerend leren;
- de verdere uitwerking van relevante praktijkervaring in alle niveaus van het onderwijs;
- de versterking van de begeleiding en activering van vroegtijdige schoolverlaters.
- versterking van het partnerschap werk-onderwijs;
- versterking van het partnerschap werk-welzijn;
- een duurzaam HR-beleid in bedrijven en organisaties;
- een versterkt activeringsbeleid: een sluitend maatpak
- de herziening van de opleidings- en tewerkstellingsmaatregelen;
- de versterking van competenties

Op een aantal vlakken adviseert de Vlaamse Jeugdraad een verdere uitwerking:

- een duidelijk informatiebeleid over de arbeidsmarkt op maat van jongeren;
- aandacht voor een kwaliteitsvol arbeidsaanbod naar jongeren;
- dat de vereenvoudiging van de opleidings- en tewerkstellingsmaatregelen niet in het nadeel vallen van de jongeren;
- dat binnen het competentieverhaal duidelijke samenwerking komt tussen de minister van Werk, Onderwijs, Jeugd en Cultuur.

Ruimtelijke ordening

De Vlaamse Jeugdraad adviseert positief over meerdere acties uit de beleidsnota Ruimtelijke ordening aangaande:

- groen in de steden;
- toeristisch-recreatief neven- of medegebruik van het platteland;
- het evalueren van de inspraak- en beroepsmogelijkheden;
- de uitwerking van een partnerschapsmodel.

Op een aantal vlakken adviseert de Vlaamse Jeugdraad een verdere uitwerking:

- de expliciete aandacht voor speelruimte;
- participatiemogelijkheden voor jonge mensen;
- de samenwerking met de minister van Jeugd;
- een medewerking aan het Vlaams Jeugdbeleidsplan.

De Vlaamse Jeugdraad miste in de beleidsnota ruimtelijke ordening een expliciete verwijzing naar de belangengroep kinderen en jongeren.

Sport

De Vlaamse Jeugdraad adviseert positief over meerdere acties uit de beleidnota Sport aangaande:

- de evaluatie van proeftuinen;
- de aandacht voor Brede School;
- kwaliteitsvolle jeugdsportbegeleiding.

Op een aantal vlakken adviseert de Vlaamse Jeugdraad een verdere uitwerking:

- een samenwerking met de minister van Jeugd om gemeenschappelijk gebruik van infrastructuur mogelijk te maken;
- de aandacht voor buurtsport.

Over de beleidsdomeinen heen adviseert de Vlaamse Jeugdraad aan minister Muylers specifieke aandacht voor (de inspraak van) jongeren en een afstemming op het Vlaams Jeugdbeleidsplan.

Voor de uitvoering van de beleidnota's biedt de Vlaamse Jeugdraad zichzelf aan als adviserende gesprekspartner namens kinderen, jongeren en hun organisaties.